

DIGI-HEALTH-LITERACY

ΑΠΟΦΑΣΙΖΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΜΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΩ ΤΗΝ ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Στο πλαίσιο του έργου **Digi-health-Literacy** οι μαθητές/τριες θα εκπαιδευτούν στην αναγνώριση και αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης, ειδικά σε θέματα που αφορούν την υγεία. Ενημερωθείτε για το σημαντικό αυτό θέμα και προστατέψτε τους/τις μαθητές/τριές σας και εσάς από την παραπληροφόρηση.

➤ Τι είναι η παραπληροφόρηση;

Πρόκειται για τη **διάδοση ψευδών ή ανακριβών πληροφοριών** που μπορεί να σχετίζεται με οποιοδήποτε θέμα. Μπορεί να είναι:

- εσκεμμένη (*disinformation*): όταν γίνεται συνειδητά με σκοπό να προκληθεί φόβος, σύγχυση ή να εξυπηρετηθεί κάποιο συμφέρον, και
- μη εσκεμμένη (*misinformation*): όταν κάποιος μοιράζεται μία λανθασμένη πληροφορία χωρίς να το γνωρίζει.

➤ Γιατί αφορά το σχολείο;

Το σύστημα εκπαίδευσης και οι εκπαιδευτικοί παίζουν κρίσιμο ρόλο στη διαμόρφωση και ανάπτυξη της κριτικής σκέψης των μαθητών/τριών καθώς και στην καλλιέργεια δεξιοτήτων αξιολόγησης των πληροφοριών.

➤ Γιατί η παραπληροφόρηση για θέματα υγείας είναι επικίνδυνη σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο;

Η παραπληροφόρηση μπορεί να οδηγήσει σε:

Αποφάσεις που βλάπτουν την ατομική και δημόσια υγεία

Υιοθέτηση επικίνδυνων πρακτικών, όπως η αυτοδιάγνωση

Άγχος, φόβος ή ανασφάλεια χωρίς λόγο

Οικονομική ή άλλη εκμετάλλευση

Απώλεια εμπιστοσύνης στην επιστήμη

➤ Οι έφηβοι/ες είναι πιο ευάλωτοι/ες, γιατί:

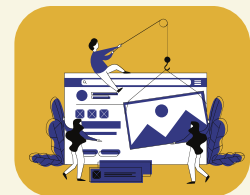
- χρησιμοποιούν καθημερινά μέσα κοινωνικής δικτύωσης και το διαδίκτυο.
- δέχονται έντονες επιρροές από συνομηλικούς και δημοφιλείς προσωπικότητες (“influencers”).
- κατά κανόνα έχουν περιορισμένη πρόσβαση σε ειδικούς
- δεν έχουν αναπτύξει πλήρως τις δεξιότητες κριτικής αξιολόγησης της πληροφορίας και είναι περισσότερο άπειροι/ες σε θέματα εξαπάτησης
- επιθυμούν γρήγορη, άμεση και αυτόνομη πρόσβαση στην ενημέρωση.

➤ Ποιες είναι οι κυριότερες πηγές παραπληροφόρησης για θέματα υγείας;

Μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Αναξιόπιστες ιστοσελίδες & blogs

Απόψεις δημοφιλών προσώπων (“influencers”) ή προσωπικές εμπειρίες (“testimonials”)

Όλα τα παραπάνω μπορούν να οδηγήσουν στη διασπορά ψευδών ειδήσεων, την εξάπλωση μύθων ή θεωριών συνωμοσίας, καθώς και την προώθηση εμπορικών συμφερόντων, χωρίς επιστημονική τεκμηρίωση.

Πώς μπορεί να ελεγχθεί αν μια ιστοσελίδα είναι αξιόπιστη;

Είναι ενημερωμένη;

Οι πληροφορίες είναι πρόσφατες ή έχουν ανανεωθεί;

Είναι σχετική με το θέμα;

Το περιεχόμενο αφορά πραγματικά το θέμα που αναζητείται;

Είναι ακριβής;

Βασίζεται σε τεκμηριωμένα επιστημονικά δεδομένα;

Ποιος είναι ο σκοπός της;

Η ενημέρωση ή η προώθηση προϊόντων και προσωπικών απόψεων;

Ποιος την υπογράφει;

Πρόκειται για αναγνωρισμένο φορέα ή ειδικό στο συγκεκριμένο θέμα;
Η ιστοσελίδα ανήκει σε επίσημο οργανισμό;
Χρήσιμο είναι να εξετάζεται η κατάληξη της ιστοσελίδας (π.χ. .gov, .edu, .org).

Πώς μπορεί να ελεγχθεί αν μια πληροφορία για την υγεία είναι αξιόπιστη;

Ποιος τη μεταδίδει;

Προέρχεται από ειδικό σε θέματα υγείας, επίσημο φορέα ή άτομο μη ειδικό στο θέμα;

Πότε δημοσιεύτηκε;

Είναι πρόσφατη ή βασίζεται σε παλιά δεδομένα;

Πού δημοσιεύτηκε;

Βρίσκεται σε επίσημη ιστοσελίδα οργανισμού, πανεπιστημίου ή δημόσιας υπηρεσίας;

Πώς παρουσιάζεται;

Χρησιμοποιεί υπερβολές ή έντονα συναισθηματικό λόγο;

Τι υπόσχεται;

Αναφέρεται σε «θαυματοργές» λύσεις, γρήγορα και εύκολα αποτελέσματα;

Σε τι βασίζεται;

Αναφέρει επιστημονικά στοιχεία, μελέτες ή επίσημες οδηγίες;

Για να κριθεί αν μια πληροφορία για την υγεία είναι αξιόπιστη, είναι χρήσιμο να λαμβάνονται υπόψη όλα τα παραπάνω

➤ Πώς μπορώ ως εκπαιδευτικός να υποστηρίξω ουσιαστικά τους/τις μαθητές/τριες στο σχολείο;

- ✿ **Εντάσσοντας το θέμα** της παραπληροφόρησης και των τρόπων αντιμετώπισής της στο **εκπαιδευτικό πρόγραμμα** της τάξης σας.
- ✿ Δημιουργώντας ένα **ασφαλές κλίμα συζήτησης** που προάγει τον **σεβασμό**, την **αποδοχή** και την ελεύθερη **διατύπωση ερωτήσεων / αποριών**.
- ✿ Δίνοντας **«εργαλεία σκέψης»** αντί μόνο πληροφορίες: μπορείτε να καλλιεργήσετε την κριτική σκέψη εστιάζοντας στην τεκμηρίωση της πληροφορίας και στην αιτιολόγηση.
- ✿ Διαμορφώνοντας ένα **σταθερό δίκτυο υποστήριξης**: είναι σημαντικό να υπενθυμίζετε στους/στις μαθητές/τριές σας ότι μπορούν να απευθύνονται σε εσάς ή στα αρμόδια πρόσωπα του σχολείου (π.χ. υπεύθυνος/η εκπαιδευτικός τάξης, ψυχολόγος) για ό,τι τους/τις απασχολεί.

Στο πλαίσιο του έργου Digi-health-Literacy έχει δημιουργηθεί το παρακάτω υλικό που μπορείτε να αξιοποιήσετε και αφορά την παραπληροφόρηση:

- Οδηγός ελέγχου αξιοπιστίας πληροφορίας
- Οδηγός ελέγχου αξιοπιστίας ιστοσελίδας
- Σύντομος οδηγός «Αξιολόγηση Διαδικτυακών Πληροφοριών – Πηγές & Οδηγοί»
- Παρουσίαση για την παραπληροφόρηση
- Ηλεκτρονικό παιχνίδι σοβαρού σκοπού με θεματολογία για την παραπληροφόρηση

🌐 Υλικό από το site του προγράμματος: <http://digi-health-literacy.gr/>

> Αξιόπιστες πηγές πληροφόρησης για θέματα υγείας

Εθνικός Οργανισμός Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ)

Οδηγίες για εμβολιασμούς, πρόληψη και αντιμετώπιση νοσημάτων, διατροφή και υγιεινή

eody.gov.gr

Υπουργείο Υγείας

Επίσημες ανακοινώσεις, οδηγίες δημόσιας υγείας και ενημερώσεις για επιδημίες

moh.gov.gr

Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ)

Έγκυρη πληροφόρηση για τη διεθνή δημόσια υγεία

who.int

European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC)

Στρατηγικές πρόληψης λοιμωδών νοσημάτων στην Ευρώπη

ecdc.europa.eu

Vaccine Safety Net

Δίκτυο ιστοσελίδων πιστοποιημένων από τον ΠΟΥ για ασφαλή πληροφορία σχετικά με εμβόλια

<https://www.vaccinesafetynet.org/>

European Food Information Council (EUFIC)

Τεκμηριωμένες και κατανοητές πληροφορίες για διατροφή και υγιεινή ζωή

ecdc.europa.eu

Αλφαβητάρι Υγείας

Εύκολα κατανοητές πληροφορίες για όρους υγείας

alfavitariygeias.gr

Ελληνική Εταιρεία Εφηβικής Ιατρικής

Αξιόπιστη ενημέρωση, εκπαιδευτικά προγράμματα και δράσεις πρόληψης για την υγεία παιδιών και εφήβων

www.youth-med.gr